

ljico morjá imenovali, zdaj ribči svoje mreže razgrinjajo po opustelih pečinah, in peneci valovi se vlivajo čez stebre iz krasnega marmorja. Po praznih stanicah Idumeje si lisica luknje koplje, in prah puščave preletava pozabljene razvaline nekdanj tolimogočne Palmire.

Sova skovika po staroslavni kraljevih dvoranah, in veter poletne noči milotuzno pahljá skozi špranje nekdanj velikrasnih poslopij. Arabec jaha po ulicah starega Jeruzalema, ali postaja in zaničljivo pogleduje pobožnega romarja, ki hrepenjivo hití k grobu Zveličarja. Muezzinov*) glas se razlega nad grobní prerokov in puščavin veter pokriva s prahom ustanove sedem azijanskih cerkvá. Oj, dobro in zlo, svitloba in tamina — se neprestanoma pretekavajo na tem svetu! —

Štiri in petdeset let je preteklo, kar je neki mož stal na gori Tabor, svetu odtlej dobro poznan. Bilo je krasno pomladansko jutro, ko je, stojé v bistri svitlobi ranega sonca, nepremično gledal v dolino pod seboj, kjer se je razvijal obraz, veličanski in dovolj strašni, pospešati bitke naj mirnejšega serca. Ta mož je bil Napoleon; in prizor pred njim: ljuta in strašna bitva ob gori Tabor.

Od Nazareta sem, kjer je nekdanj naš Zveličar hodil, se je pomikal Kleber **) s 3000 francozkih vojakov proti ravnini, ko naenkrat pod goro Tabor vso turško armado v red postavljeno pred seboj zagleda. Petnajst tisuč pešcev in dvanajst tisuč svetlih konjikov se je vzdignilo z neznanó silo nad to trumico 3000 Francozov. Kleber je imel komaj toliko časa, malo perišče svojih móž štirjaško postaviti, s topovi na voglih, ko je že onih 12.000 konjikov s toliberzím skokotom nad nje planilo, da je zemlja bobnela in vse se kadilo pod kopiti njihovih kónj.

Al okoli nepremakljivih štirjakov je strašen ogenj iz topov sipal smert in pogin v turške rajde, praznil sedla divjih konjikov z grozovito hitrostjo, ter zemljo s trupli jezdecov in žrebcev pokrival. Svitle čete so se sukale in sukale, so naskakovale in naskakovale malo trumo, in njihove britke sablje se utrinjale ko svitle zvezde v temnem čadovji strašne bitve — vse zastonj! čedalje hujši ogenj jih je sprejemal in zdelo se je, ko da bi bil ognjen pas francozki tropič obdajal — tako berzo je strel za strelom sledil.

Ko so se tako borili za žive in mertve, napadajoči Turci so čedalje hitreje cepali pred gotovim in smertonosnim zernom Francozov, in kmalo se je okoli njih na kupe trupel nasulo, ki so jih ko zagrada obdajali. Za tim nasipom kónj in móž je stala ta peščica vojakov ter se branila 6 potnih strašnih ur, in še je rejšala rajde sovražnikov, ko Napoleon z enim oddelkom na goro Tabor pridere in svoje oči pod-se oberne.

Kakošen prizor se mu tukaj razgerne! Cela planjava pokrita s četami divje skokotajočih kónj, ki semtertje korakajo, naskakujejo in odbijajo, v tem pa grom topov in strašno trosketanje pušk vzdušje napolnuje in se zdaj pa zdaj trobljenje kakih 1000 tromb in budni glasovi vojaške godbe zaslišavajo. Dim bitve se strašno vzviija nad sovražniki — in vse je smetnja, vse kaos pred njegovimi očmi.

Med 27.000 Turki, ki so planjavo pokrivali in svoje sovražnike ko oblak obdajali, in med neprenehljivim streljanjem topničarjev in puškarjev, zamogel je Napoleon, kje da se njegovi hrabri vojaki bijejo, čutiti zgolj po posameznih streljih, ki so mu kazali, kako se je vojni red z divjo silo obladajočega števila borila. Neprestani bliski izza nasipa trupel bili so ognjene mestica na tem hrumnem smetnem polji.

Napoleon stopi s svojim malim tropičem raz goro, z dvanajstakom iz visočine stiskanemu Kleberju naznanivši, da je njegova otetba blizo. Na to pa se Kleber vzdigne, premeni brambo v napad, in razlije navdušene svoje so-

borce čez sovražnika, strah in smert po polji razeipaje. Vsa zmešana in poteptana se je mogočna armada jaderno jela umikati proti Jordanu, kjer je ognjeviti Murat že komaj čakal, boja se udeležiti. In res! Neznane sile se zažene s svojimi konjiki med zmešane rajde, seče in sabljá, da

„Po sto jih tam, po sto jih tukaj pada“,
in divjá med njimi ko razkačen lev. —

Ta vitežki vojak je po tem pravil, da ga je spomin na vse to, kar se je nekdanj na gori Tabor godilo, ravno v naj silnišem boji vsega prevzel, ter z deseterim pogumom navdal in okrepil.

Ko je sonce zašlo za palestinskimi ravninami, in večer svojo mračéčo svitlobó po pokojenem polji razlivati jel, je žveplen oblak visel krog visokega temena taborske gore. Nazaret, Jordan in Tabor — kakošne mesta za bojno polje! — (Konec sledí.)

Vsake baže kaj.

* Kmet in pa pek pred sodbo. Neki pek v mestico, katero vsi poznamo, kupi od nekega kmeta 8 funtov sirovega masla (putra), ga zvaga, pa najde, da ga je za dobrega pol funta premalo. „Zdaj pa le z mano j v kancelijo, goljufl!“ zaupije pek nad kmetom. Kmet noče iti; ker pa pek le ne neha razsajati, pobere svoje kopita pa gré s pekóm k sodní. Na vprašanje sodnika: „ali je ta puter vaš?“ odgovori kmet, da! „Ste ga res prodali za 8 funtov, pa ga še 7 in pol ni?“ „Jez sem mislil, da ga je pošteno 8 funtov; če sem se v vagi zmotil, nisem jez tega kriv“ — odgovori kmet. „Kako to?“ — vpraša sodnik dalje. „Vidijo, gospod žlahtni, ker nimam vage pri hiši, sem pa dva hlebca kruha na vago djál, vsaki hleb po 4 funte, ki sem ju včeraj ravno pri tem peku kupil. In moj puter je še enmalo več vaginal. Če hočejo, pa prinesem hlebca sem, saj ju še nisem načel“. — Kako se je peku nos obesel pri teh kmetovih besedah, vsak sam lahko zapopade, in tudi to, kako je pravda stekla.

* Naj večji most na svetu je v Kanadi Steffensonov železni most, kateri je en del Viktorine železnice v angležki severni Ameriki. Dolg je ta most skorej dve angležki milji in na 24 stebrih visí. Izdelan popolnoma bo še le leta 1860; veljal bo čez 10 milijonov in 500.000 tolarjev.

* Napoleonova rodovina je nemška rodovina, ko bi bilo nemškim časnikom od leta 1812 verjeti. Leta 1812 se je namreč večidel v vsih nemških, iz teh pa tudi v francozkih časnikih bralo, da očetu rajncega Napoleona I. ni bilo ime Bonaparte, ampak Nikolaus Guttheil, in da nemško ime Guttheil je še le preselivši se na laško zemljo — v Korsiko — prekerstil v talijansko Bonaparte (po našem Doberdel).

* Lepa pobožna navada za mertve moliti, je že zlo stara navada in izvira iz časov sv. aposteljnóv, pa takrat še ni bil poseben dan — vernih duš dan — zato določen. Bere se, da sv. Odilo je prvi leta 998 v vsih samostanih Kluniacenserjev ukazal, naj se na dan po vsih Svetih, to je, 2. nov., spomin vsih v Bogu počivajočih duš obhaja, z daritvijo sv. maše in drugimi dobrimi deli praznuje. To lepo navado so poterdili potem papeži in za celo kristijanstvo postavili 2. listopad za vernih duš dan. Cerkveni zbor v Oksford-u leta 1222 je izrekel ta praznik za mali praznik, ob katerem so potrebne dela pripušene, in tako je še dan današnji.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Tersta. Tukajšni gimnazijalni učenik Vincenci Lavkocky je izvoljen za šolskega svetovavca teržaškega okrožja.

*) Muezzin je pri Mohamedancih javen klicar, ki ure k molitvi svojim vernikom naznanuje.

**) Francozki general.

Iz Svečine na Štajarskem. Čeravno že enmalo pozno, bi vendar ne utegnilo prepozno biti, ako omenim, da je bila naša farna cerkev sv. Jurja na Pesnici letos lepo ponovljena in 14. dan p. m. slovesno blagoslovljena. Cerkev ta je bila v 16. stoletji sozidana, kakor grobni kamen od leta 1520 na cerkveni steni svedoči. Že dolgo je bila faranov sv. Jurja živa želja, svojo zapuščeno cerkev si ponoviti dati; ali to se je še le letos zgoditi zamoglo, ker so pridni srenjski predstojniki nekaj dnarja iz srenjske kase dovolili, nekaj pa se ga je po dobrovoljnih prineskih nabralo, skupaj 550 gold. sr. Vesel dan je bil za vse farane viditi ozaljšano hišo božjo in obhajati v nji prvo sv. cerkveno opravilo. Pri kosilu, katero so nam g. župoik Jožef Divjak navadno iz svojega gostoljubnega serca dali, smo bili prav židane volje in možnarji so zunaj pokali, da je bilo kaj! — Pridelk letošnje tergatve v naši svečinski okolici je bil nekoliko obilniši od lanskega. Vино je dobro in bolj močno kot lani, slaja pa manjša. Nekteri so ga včasih prodali po 75 do 80 gold. štartinjak, zdaj pa, ko je po zavrenji nekaj slaje zgubilo, ni duha ne sluha več od kupcov tu pri nas. Ljudem pa je za dnarje jako sila.

Ruklov Matjaš.

Iz Ljubljane. Pretečeno saboto je bil spominek rajncega korarja dr. Polca na ljubljanskem pokopališču blagoslovljen. Na visokem križu, iz železa vlitom, je v sredi latinski napis: Dr. Joan. Polz, can. eccl. cath. hist. jurisque eccles. prof. emer., nat. Neofori 1807. obiit. 13. Dec. 1854. Amicissimo amici. Na olikanem kamnu, na katerem križ stoji, se berejo sledeče slovenske verstice, ktere je g. fajmošter Blaž Potočnik sestavil:

Pobožnost in modrost
Ste potnika vodile,
Ljubezen in krotkost
V ljubezni dom vselile.

V nedeljo so stolni dekan g. J. Zupan novo Ternovsko cerkev blagoslovili. Donečo streljanje med svečanostjo je celi okrožici na znanje dajalo, kako prazničen je ta dan za Ternovčane. Slava jim! da so v časih sile in pomanjkanja to krasno poslopje, katero se kinč ljubljanskih cerkvá imenovati zamore, tako dodelali, da se sveta služba v njem opravljati zamore. Obilno darovanje na ta dan, pri katerem se je skoraj 500 goldinarjev nabralo, spričuje, da djanska pobožnost slovenskega ljudstva še ni opešala. — Ljubljanski časnik je naznanil, da je g. dr. Klun, opravitelj našega zgodovinskega društva in tajnik kupčijske zbornice, od germanskega muzeja v Norimbergu v letošnjem zboru za souda učenega odbora te slavne družbe zvoljen bil. Odločili so mu za preiskavo krajsko zgodovino in starinstvo. — Poslednji ljubljanski sejm sv. Ošpete se po vsem, kar smo od njega slišali, zamore med srednje šteti; smajni dan je bila barantija precej živa, ker se je zavoljo lepega vremena dokaj ljudstva sošlo. — Spet sta bila dva pomorska vrana blizo Planine ustreljena. Žlahni g. Röder, predstojnik planinskega kantona, je blagovolil oba ljubljaskemu muzeju poslati.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja se sliši, da so ondotni nadškof Raušer že začeli se posvetovati z ministroma Buol in Bach zastran izpeljave postav, ktere se s konkordatom vežejo. V nekem českim časniku se bere, da z upeljavo konkordata pride čez 21.000 dvornih dekretov, kateri v konkordatne reči segajo, ob veljavo. — V Krimu se zadnje dni nič posebnega ni pripetilo. Francozi so Rusom 270 volov, 3450 ovac, 50 kónj in 50 velbljudov ali kamel, kateri so bili Rusom namenjeni, vzeli. — Angležke barke so zasačile v azijskih vodah bremsko barko „Grete“, ktera je ravno 280 Rusov v Ohock prepeljala. Tudi so kurilske otoke Rusom odzeli in ondotne rusovske vseliša pokončali. — Ameri-

kanci se čedalje bolj z Rusi sprijaznujejo. Posebno jih je razkačilo širokoustno bahanje angležkega časnika „Times“, kateri jim je o padu Sevastopolja žugal, da bi vsemogočna francozko-angležka zaveza kakor zdaj Rusa, tako v kratkem tudi prešerne Amerikance spokoriti utegnila. Nemila osoda in hudi nasledki sedanje vojske preganjajo teržaškega kupca in brodnarja Gopčevića. Že mu je rusovski car dovolil, da sme svoje žito iz rusovskih postaj v azovskem morji odpeljati, in on se je tje z barkami podal, kar mu angležki admiral Lyons veli, da mora do 20. novembra z barkami azovsko morje zapustiti. Ker je tam tudi hud mraz nastopil, že nekatere njegovih bark v ledu tiče. — V Parizu je francozki cesar sardinskega kralja Viktora Manojla z vso častjo sprejel. Pri paradi, katero je njemu v čast napravil, si je Napoleon vojaško svetinjo, katero nosi, odpel in jo kralju pripel rekoč: Da je vreden, da jo on zavolj svojega poguma in zavoljo svojih vojaških del nosi. Kralj se bo od tod v London podal, kamor ga je angležka kraljica povabila. — Od cesarja Napoleona se bere sledeče, ko se je s svojimi ministri zavoljo uzrokov sedanje dragine pomenkoval, je rekel: „Sedanja vojska ni uzrok dragine, temuč pomanjkanje žitnih pridelkov, ker je tolikanj armad potreba, ki milijone kapitalov in delavnih moči požirajo. Rusija prav za prav je vojaška država, ktera vedno celo Evropo strahuje, da mora ona vedno v brambo pripravljena stati. Toraj moramo ne le sedanjo vojsko, temuč tudi uzrok prihodnje vojske končati. To je terpežni mir, kterege želim in kterege bomo po popolni zmagi sklenili. — V Mesini in njeni okolici do 30 milj deleč je 12. t. m. strašen vihar tako divjal, da je mnogo ljudi in živine od njega v morje zagnanih tam konec storilo. Škodo, katero je napravil, cenijo na več milijonov oncij. — V Jeruzalemu je huda lakota in pomanjkanje vode. — Od 12. do 17. p. m. je sploh cena žita pri vagánu za 2 do 15 krajc. na terjih avstrijskih poskočila. — Pariška zdravilska akademija je zdaj tudi rusovski vojaški kruh ali komis, kterege so vjetemu Rusu vzeli, natanko pretehtala. Ta kruh je čern, se težko lomi, je tu in tam z majhnimi gobicami nasejan, nima duha, je grenkega okusa, je kakor usnje, in obstoji iz obilo otrobov, iz pšenice, režji, ječmena, travnih in sočivnih semen. Ima le malo močiča v sebi, in se toraj slabo prebavlja, je le malo tečen.

Enako naključje.

Kolikrat pač pevec pöje
Tak okroglo in vesélo,
Pa mu skrivna solza lije
Do! na lice obledélo.

Vse poslušá njega petje,
Ah! in vse je zveseljeno;
Pa kar revež v pesem sklada,
Serce ne umé nobeno;

In druhal, krog njega zbrana,
Pesmi radostno poslušá;
Sej, kar serce mu ujéda,
Nja britkosti ne okuša.

Sej nobeno ne občuti
Mirokradne prebritkosti,
Ki jo spleta v svoje pesmi
Miloslušljive sladosti.

Tak prepeva v kletki slavec,
Kdar odzunaj pomlad sije,
In po berdih in ravninah
Svobodo in radost lije.

Pevec-slavec, slavec-pevec
Verstnika sta pač v težavi;
Oj, da b'la bi na vse veke
Tudi verstnika si v slavi!

Rod. Ledinski.

Stan kursa na Dunaji 29. novembra 1855.		
Obligacije	5 %	73 ³ / ₈ fl.
državnega	4 ¹ / ₂ %	63 ¹ / ₄ "
dolga	4 %	57 ¹ / ₂ "
	3 %	43 "
	2 ¹ / ₂ %	36 ¹ / ₄ "
Oblig. 5% od leta 1851		B 84 "
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		68 ¹ / ₄ "
Zajem od leta 1834		228 "
" " 1839		117 ¹ / ₄ "
" z loterijo od leta 1854		96 ¹ / ₄ "
" narodni od leta 1854		76 ³ / ₈ "
Esterhaz. srečke po 40 fl.		74 fl.
Windišgrac. " " 20 "		25 "
Waldstein. " " 20 "		25 "
Keglevičeve " " 10 "		10 ¹ / ₄ "
Cesarski cekini.		5 fl. 11
Napoleonodor (20 frankov)		8 fl. 43
Suverendor		15 fl. 12
Ruski imperial		9 fl. 2
Pruski Fridrihsdor		9 fl. 10
Angležki suverendor		11 fl. 6
Nadavk (agio) srebra:		
na 100 fl.		12 ¹ / ₂ fl.